

ایکینجی سنہ ۰ نومبر ۷۰ ۶۰ نسخہ سی ۳ غروشدہ در ۱ ربیع الاول سنہ ۱۲۹۷

مجموعہ علوم

حقیقه الماء

حکمای مقدمین کرب مرکب تام دیدکاری
حیوان و نباتات و کرب مرکب ناقص تعبیر
ایتدکاری سحاب و امثالک ترکیب محتاج اولدقلری
ارکان اسلیه بی بالاستقرار درده یعنی (نار) (هوا)
وصعود قدده اطرافه کذاک چوق حرارت انتشار
ایدر .

بو خاصیت جلیله اقتضاسیله صور یوزنده
معدل اجسام اولمشد . سطوح بخار و سستی سبیلله
ایام صیفده ایصندیغی وقت اشعه شمسیه ناک
بر چوق حرارتی کسرایله لایلا اشبو حرارت
مدخره سنی تدریجاً نشرایدر .

اشته بوسبیلله در که نه کرم صیفدن ونه ده
سردشتادن زیاده مضطرب و متأم اولورز !
فتبارک الله المتعال !!

عالم جسمانیده صویک منافعی قابل تعداد
اولدیغی شبهه دن بریدر . سائرندن قطع نظر صوسنر
حیات اولمز . نباتاتک سیالاتی و غذایینی تدارک
ایدن صودر . جو هواده معالق اوراق اشجار هوا
ایله تغدی ایدرلر .

اشبو اجسام ایله یعنی نباتات و حیواناتک عامه سی
فحم و مولدالمائی شامل واکثریسی مولدالمو-
ضه بی دخی حاوی بولورلر . بونلر کوری هواده
منتشر حامض فحمیدن و مولدالمائی انخره
نسیمدن و مولدالموضه بی بوایکیسنک مرکبی
اولان صودن اخذایدرلر .

لکن نباتات حامض فحمیدن یالکز محتاج
اولدقلری کورلری اخذایدرلر حامض فحمیده کی
مولدالموضه بی ترک ایلمکه مقتد اولدقلرندن
اشبو تفریق فعل غریبی اجرا ایلمک ایچون بر قوه
خارجیه ناک اعانه سنه محتاج بولندقلری اکلا شلمشد
اشته بومعین حاجی اشعه شمسیه در .

کیمیای مطلق اولان جناب حقیق عادت
جاریه صعدانیه و اصول غیر متخالفه ربانیه سی
اوزره تاثیر اشعه شمس منیر سبیلله مباح و رطوبات
تسخین و تبخیر و کیمیای خانه کونده قابل استعمال
اولمیشون انبیق جواهرده تصفیه و تقطیر برله
حیاته یرامیان موادر دینه دن تنقیه و تطهیر اولنور .
آب زلال بومنوال اوزه تبدیل حال و مثال
باد جوال کمال لطافت استحصال ایتدکسده
صفت طاریه سیله محل زمهریر و مقر بردقظیر
اولان کره بخاره صعود ایدرک او رانک
برودت دائمه سیله بینه تکاثف و تقطیر و سحاب و
حباب صورتلرینی کویستهرک ثقلات مکتسبه سیله
نزول و تمطر و بعضا شدت برده تصادفندن برف
ویاطول و صورتنده تصلب و تبلر ایدر . قارایام
سرماده جبال مرتفعه اوزرینه هیبت و وقار ایله
بسط بساط قرار و نصب خیمه انتظار ایلر .
هنکام کرماده اشعه شمسیه تلغرافلری و ورودنده بینه
تبدیل صورت و تنزله رغبت ایدرک بیمار عطش
واضطراب اولان عامه انمه شتاب ایله طاغیرک
مجاری دقیقه و اودییه عمیقه سندن قوشه رق امداد لرینه
رفتار و جمله تشنه دلانه حیات نثار اولور [۲]

[۲] کندنده جان بولنمیان بره وجود جمله ذی
روحک منبع حیاتی اولق غرابدنر .

صویک دیگر بر خاصه غریبه سی دخی شودر که
وزنلری متحد اجسام مختلفه تسخین اولندقلرنده
حرارت مکتسبه لرینک سرعتی متفاوت اولدیغی
لدی التجربه معلوم اولور . بناء علیه مختلف الطبع
جسملر حرارتک بر درجه معینه سنه و اصل اولق
ایچون متفاوت المقدار حرارت بلع ایتدقلری کبی
مؤخر یعنی عند التبرد مختلف المقدار حرارت نشرایدرلر
اشته علی العموم جسملرده بولنان بو خاصیت صوده
بر کمال اولدیغندن ایصندقدده چوق حرارت ادخار

(ماء) (تراب) ه حصر و بودرت اصله اجسام بسیطه
معناسنده (اسطقس) (ستیخیا) و (عناصراربعه)
تعبیر ایتش اولدقاری جمله به معلومدر .

ظاهر انحصار عناصره نظر اصولیه عنصردیه رک
ترکیب حقیقیسنه دسترس اوله مدقلرندن بشقه
ایکی بیک سنه دن متجاوز مدت ظرفنده بوزعم
اوزرینه کیدلمش ایدی .

(شاید ارسطونک ترابدن مرادی قتی جسمار
ومادن مقصودی سیالات وهوادن غازواتشدن
قوه طبعیه اولمیلیدینورسه بعید بر تأویل اولور
قالدیکه حکمای متأخرین عندنده الی الان
وسائل معلومه دن هیچ بریسیله تحلیلنه دستر -
س اولنه میان جسماره (اجسام بسیطه) تعبیر
اولور .

بوصفله موصوفی جوهرلر - کتب کیمیویده
تعداد اولندیخی اوزره - بو کونه قدر ۶۵ عدده
ابلاغ اولنه یلمشدر . و قدما نك عناصراربعه

ماده ضیاء اوراق نبات طرفندن بلع اولنه ق اعضای
اوراقه نفوذ ایتد کیده اوراده کیمیا کرلک
ایدوب صوی و حامض فحمی بی بالتحلیل
حیوانانه لازم اولان مولد الحموضه بی ایروب
هوایه صاچار و کور ایله موالد المائی نبات و اشجاره
براقیر .

بو خاصه عجیبه به نظراً نوع نباتات ماده
حیاتیه نك فابریقه سی اولش اولور .

حیواناتك ایسه تنفسلر ایله حصوله کتیر دکاری
حامض فحمی ایله بخار مائی نه نباتات کارخانه
سنه کیدر . کرچه حیوانات تنفس ایتمکله کسب
حرارت ایدر و ماکنه لوده اولدیخی کبی بو حرارتلری
حرکت مبدل اولور ایسه ده اعضای حیوانات
میاه ایله تطیب اولنماش اولسه نه تنفس نه تسخن
نه حرکت ونه ده حیات بولنه یلور .

مشهوره سندن مثلاً صوم و الحموضه و مولد الماء
دنیلان ایکی غازدن مرکب وهوا مولد الحموضه
ایله ازوتک یالکر مزج و اخلاطدن حاصل
ایدو کنه و تراب - اراضینک انواع عذیده سنه
باقیلورسه - افرادینی جامع و غیارینی مانع بر
تعریفله رتحدید اولنه مدیغنه و اتش کندی رفیقاری
مثالور جوهر متعجیر اولمیوب بلکه حرارت دنیلور
اجسامه عارض اولور بر قوت و کیفیت مخصوصه -
دن عبارت اولدیغنه اتفاق ایدلمشدر .

هر جسم طبیعی هولی و صورتدن مرکب
متصل واحد اولمیوب بلکه حسواس انسانیه
والآت دقیقه ایله بیله قابل تشخیص و تمیز
اولیان بر طاقم جوهر فردلک اجتماعندن
صورتمیز اولدیخی و بعض قواعد طبعیه نك
تأثیراتیله اجزاسنک بر برینه تقرب و یاتباعدندن
طولانی صفات مختلفه ایله متشکل بولندیخی کبی
صودخی حسب الاقالیم و الفصول جلدوه کر
ساحه حصول اولان حرارت و برودت کیفیتلر -
ینک بر تفاوت جزئی سندن ناشی تبدیل صفت
ایدلک (جامد و مایع و غاز) دنیلان حالات
ثلاثه نك برینه مقارنت ایلر .

(اجسامك اشو صور ثلاثه سی یعنی انجماد
و تجمیع ایتسی و غاز حاله کیزمسی مجرد قوه جاذبه
به نك اثری اولان (تلمصیق و تضییق) ایله
قوه ناریه نك فعلی اولان (دفع و تفریق) نك
یکدیگره غلبه سندن نشئت ایدر . شویله که
اشبو مؤثرین متقابلینک اولکیسی یعنی بجاذبه
غالب اولور ایسه ما (صلابت) حالنده و
ایکنجسی یعنی حرارت غلبه ایدر ایسه (هوائی
الصوره و بخار) شکانده و جاذبه ایله حرارت
متساوی التأثير اولورلر ایسه (سیال و مایع)
صورتنده کورینور .

(قواندینج) نام حکیم انگلیزی صویک ماده اصلیه سنده بر نوع هوای مشتعل بولندیغنه ذاهب اوله رق مرکبایدوکنی ادعا ایتش ایسه ده تجربه ایله اثبات مدعا ایده مدیکندن ۱۷۸۱ تار یخته کمنجه یه قدر بودعوای مجردی اصغرا اولسنه میوب جوهرما رأی قدیم اوزرینه ایقا اولنمشیدی .

بالاخره ۱۷۸۳ سنه سنده آبک کما وکیفا ترکیبی بالتجربه میدان ثبوته قوی عمق امتیاز مستلزم الافتخاری فرانسه لی (لاوآزیه) نام کیمیا کر مشهوره نصیب اولشدر . نه سعادت !

مشارالیه لاوآزیه معاصر لری بولنان مهندس شهرت شعار (لابلاس) و طبیعی (موسینه) ایله برلکده تجاربه بالقشوب صویکی تشکیل ایدن ایکی غازی بالت ترکیب ۱۶۰ گرام صویا یغنه مظفر اولدی . واندن صکره دخی ۳۰۰ گرام ماء صافی اعمال ایتدکده تبرکا برشیشه درونه وضع اولندیکه آن الان پارسده تاریخ طبیعی موزه خانه سنده موجود و محفوظدر .

صویک تحلیلنی ۱۸۰۰ تاریخنده (نیشواسون) (و قارلیرل) نام کیمیا کرلر (وولنامتر) دنیلان جهازه ایله اجرا ایتدیلر .

ترکیب آب

تجارب ترکیب و تحلیل ایله مین اولدیغی اوزه آب روشن بر جزؤ اوقسیرن [مولد الحموضه] وایکی جزؤ ایدروژن [مولد الماء] تسمیه اولنان ایکی جسم هوائی الصورتک ترکیبندن مکون بر جوهر غیر ملون در .

فقط بوا یکی غازک بیننده کی امتزاج کیمیویدن طو لایی حین ترکیبزنده حاصل اولان مرکبک اجزاء فردیه سی صیقیشوب تداخل ایلدکلرندن یلکزی ایکی جزؤ بخار ماء وجوده کلیر .

صویک ذکر اولنان ایکی رکنی وزنا قیاسیه اولنور لرسه ماده مولد الماء مولد الحموضه جوهرندن ۸ کره خفیف اولدیغنه نظراً ۹ درهم صویا بمقی ایچون ۱ درهم مولد الماء و ۸ درهم مولد الحموضه المقی لازم کلیر .

هوانک وزن اضرفیسی ۱,۰۰ اعتبار اولندقدده مولد الماءک وزنی تقریباً ۰,۰۷ و مولد الحموضه نک ثقلت اضافیه سی ۱۰,۱۰ در .

دیمک اولور که تام ۱۰۰ درهم هوایی حاوی اوله جق بر قابه مولد الماءن یالکزی ۷ درهم و مولد الحموضه دن ایسه ۱۱۰ درهم صیغه بیلور . و صویک حجمی صویکی ترکیب ایدن بوا یکی غازک حجماری مجموعندن ۲۰۰۰ کره اصغر اولدیغنه نظراً بوا یکی غاز مخلوطندن ۲۰۰۰ قدسی انجق بر قدح ماء خالص یا په بیلور [۳]

[۳] مولد الماءک ثقلتی واحد قیاسی اعتبار یله = ۱

مولد الحموضه نک ثقلتی = ۱۶

مثلاً یوز درهم ماء خالصک بحسب الجسامه اجزاء اعشاریه سی .

۱۱,۱۱۲ مولد الماء

۸۸,۸۸۸ مولد الحموضه

۱۰۰,۰۰۰ ماء خالص

صو بخارینک وزن کیمیویسی :

۱ مولد الماء

۸ مولد الحموضه

۹ صو بخاری

اوزان اضافیه :

۱,۱۰۵ مولد الحموضه

۱,۱۳۸ مولد الماء

۱,۲۴۳

نصف

۶,۶۴۱۵ بخار